

**Szkolny Program Profilaktyki w Zespole Szkół w Studzianie
2012/2013; 2013/2014; 2014/2015**

**„Wolny od uzależnień, żyję zdrowo,
odpowiedzialnie i kulturalnie”**

WYCHOWANIE I PROFILAKTYKA W SZKOLE – WPROWADZENIE

PROFILAKTYKA jest chronieniem człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Jej celem jest ochrona człowieka, dziecka, ucznia, wychowanka przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju. Na pozór może się wydawać, że wszelkie zagrożenia czyhają na człowieka w świecie zewnętrznym, gdy w istocie to sam człowiek dokonuje takich wyborów, które zakłócają jego rozwój. Człowiek niedojrzały sam dla siebie może być zagrożeniem. Dlatego prowadzenie dziecka ku dojrzałości jest zarówno wychowaniem, jak i profilaktyką.

Takie widzenie wychowania i profilaktyki stawia szczególne wymagania wychowawcom. Do dobrego wypełnienia własnych zadań niezbędna jest wiedza nie tylko o współczesnych, cywilizacyjnych zagrożeniach, ale przede wszystkim o naturze człowieka, celu życia ludzkiego, jak również o mechanizmach psychologicznych prowadzących do destrukcji.

Program opiera się na założeniu, że efektywną formą jest praktyczne działanie, promowanie zdrowego stylu życia, dobrego funkcjonowania w sferze fizycznej, psychicznej, oraz rozwoju osobowości. Realizacji programu mają służyć działania szkoły, oddziaływania nauczycieli skierowane na osobowość wychowanka. Dostarczanie uczniom specyficznych informacji dotyczących mechanizmów przeciwdziałania uzależnieniom i wyposażenie w umiejętności służące lepszemu radzeniu sobie z problemami życiowymi.

UWAGI O PROGRAMIE

Program profilaktyczny naszej szkoły powstał na podstawie potrzeb społeczności szkolnej, w oparciu o podstawę programową, misję i statut szkoły oraz program wychowawczy. Ponadto program jest zgodny z założeniami i standardami projektu „Szkoła Promująca Zdrowie” wg którego pracuje nasza szkoła. Treści dotyczące profilaktyki zapisane w podstawie programowej kształcenia ogólnego zawierają: promocję zdrowego stylu życia, rozwijanie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych, prawidłowości i trudności rozwojowych okresu dojrzewania oraz profilaktykę uzależnień.

Opracowując ten program staraliśmy się, aby był:

- Dostosowany do potrzeb i problemów uczniów, do ich poziomu wiedzy, umiejętności, wrażliwości;
- Skierowany do wszystkich uczniów, we wszystkich etapach kształcenia;
- Skoncentrowany na wielu obszarach;
- Obejmujący cały okres nauki w roku szkolnym 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015;
- Zapewniający ciągłość i systematyczność działań;
- Dający możliwość wykazania się uczniom i nauczycielom oraz pracownikom szkoły
- Uwzględniający współpracę z rodzicami, społecznością lokalną i różnymi instytucjami wspierającymi działania szkoły.

OPIS PROGRAMU

Szkolny Program Profilaktyki w Zespole Szkół w Studzianie skierowany jest do dzieci w wieku od 4 do 16 lat. Jest to okres, w którym dokonuje się wiele intensywnych zmian osobowości. Jest to czas podatny na zakłócenia i podejmowanie zachowań ryzykownych, czyli takich, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienia się niekorzystnych psychologicznych, społecznych i zdrowotnych konsekwencji.

Celem działań profilaktycznych w Zespole Szkół w Studzianie jest kształtowanie osobowości uczniów i wspieranie ich rozwoju, kształcenie umiejętności radzenia sobie z różnymi trudnymi sytuacjami i problemami mogącymi mieć szkodliwy wpływ na zdrowie, zachowanie, kulturę słowa i bezpieczeństwo. Do naszych celów należy również ukazanie pozytywnego wpływu ruchu na rozwój fizyczny i umysłowy ucznia oraz planowanie spędzania wolnego czasu i aktywny wypoczynek. Równie ważne jest ukazywanie wartości rodziny, kształtowanie zachowań prorodzinnych w czasach globalnego kryzysu życia rodzinnego.

Profilaktyka zawarta w programie ma odbywać się poprzez rozwój osobowości młodego człowieka, jak i poprzez umiejętności kierowania swoim postępowaniem.

W ubiegłym roku szkolnym 2011/2012 została przeprowadzona ewaluacja szkolnego programu profilaktyki, z której wynikają następujące wnioski do dalszej pracy:

- promowanie zdrowego stylu życia- rozwój świadomości zdrowotnej ucznia
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych- profilaktyka uzależnień
- podnoszenie kultury osobistej uczniów i doskonalenie znajomości zasad savoir- vivre”
- efektywne spędzanie wolnego czasu
- wdrażanie do poszanowania mienia szkolnego
- promocja wartości edukacji
- podnoszenie wartości rodziny w oczach dziecka

- wspomaganie rozwoju uczniów

Program profilaktyki obejmować będzie następujące obszary:

1. Bezpieczeństwo
2. Zdrowie i higiena
3. Agresja
4. Rodzina
5. Rozwój ucznia

Za realizację działań profilaktycznych odpowiedzialni będą:

- dyrekcja szkoły
- wychowawcy
- nauczyciele
- szkolny zespół promocji zdrowia
- szkolny koordynator

Współpracować będziemy również z osobami reprezentującymi środowisko lokalne - będą to: rodzice, lekarz, higienistka szkolna, policjanci, pedagodzy i psychologowie z PPP, strażacy, itp. oraz z różnego rodzaju instytucjami, które zechcą nas wspierać – Jarosławskie Stowarzyszenie Oświaty i Promocji Zdrowia, Sanepid z Przeworska i Jarosławia, MOK w Przeworsku, Fundacje działające na rzecz promocji zdrowia i edukacji, Stowarzyszenie Dzieci i Młodzieży Maryjnej

UWAGI O REALIZACJI PROGRAMU

Program podlegać będzie ewaluacji.

Program jest otwarty i może podlegać modyfikacjom w zależności od wyników ewaluacji.

Przedstawione działania realizuje cała społeczność szkolna.

OBSZAR I – BEZPIECZEŃSTWO

Cel	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin
WYKSZTAŁCENIE NAWYKÓW DBAŁOŚCI O BEZPIECZEŃSTWO	1. Uświadomienie skutków zdrowotnych niebezpiecznych i brawurowych zachowań na przerwach, w szatni, ubikacjach, na schodach i na wycieczkach	• Pogadanki – apele porządkowe • Zapoznanie (przypominanie) z regulaminami obowiązującymi na terenie szkoły (klasopracowni, sali gimnastycznej, boiska szkolnego, biblioteki)	wychowawcy nauczyciele przedmiotowcy	na bieżąco
	2. Opieka nad kolegami młodszymi, zwłaszcza nad uczniami klas I – III SP i dziećmi z oddziałów przedszkolnych	apel, , pogadanki	wychowawcy	na bieżąco
		• Wspólne wycieczki, zabawy; podczas przerw; zabawy na boisku szkolnym, placu zabaw	wychowawcy	na bieżąco
	3. Powiadamianie o wypadkach osób kompetentnych.	• Eksponowanie w widocznym miejscu telefonów alarmowych • Spotkania z przedstawicielami policji, straży pożarnej	dyrektor wychowawcy nauczyciele	na bieżąco

Cel	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin
WYKSZTAŁCENIE NAWYKÓW DBAŁOŚCI O BEZPIECZEŃSTWO	4. Nabywanie umiejętności zachowania się w przypadkach kontaktu z przedmiotami niebezpiecznymi (petardy, niewybuchy, substancje toksyczne i inne)	• Ćwiczenia w rozpoznawaniu sygnałów alarmowych	wychowawcy	w miarę potrzeb
		• Omawianie prawdziwych sytuacji kontaktu z przedmiotami niebezpiecznymi (skutki postępowania)	wychowawcy	w miarę potrzeb
		• Film edukacyjny lub spotkanie z policjantem, strażakiem	wychowawcy	w miarę potrzeb
		• Pogadanki w okresie największego zainteresowania młodzieży z artykułami pirotechnicznymi (Święta Bożego Narodzenia, Nowy Rok)	wychowawcy	grudzień
	5. Bezpieczeństwo w drodze do i ze szkoły	• Pogadanki na zajęciach lekcyjnych	nauczyciele	na bieżąco
		• Przyrowadzanie i odbieranie ze szkoły dzieci z oddziału przedszkolnego tylko przez osoby dorosłe	wychowawca	na bieżąco
		• Spotkanie z dzielnicowym	wychowawcy klas 0 - III	na bieżąco
		• Przeprowadzenie kursu na kartę rowerową	dyrektor n. techniki	czerwiec

Cel	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin
	6. Bawię się bezpiecznie- kształcenie umiejętności bezpiecznego spędzania wolnego czasu w domu, na podwórku,	• Zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami ruchu drogowego • Spotkanie z policjantem	wychowawcy	do ustalenia
	7. Procedury reagowania w sytuacjach kryzysowych, kradzieże, pobicia, pożar itp., zagrożenie środkami chemicznymi i biologicznymi, stwierdzenie spożycia przez uczniów alkoholu lub środków odurzających	• uaktualnienie procedur zgodnie z przyjętymi zasadami • przypomnienie procedur • pogadanka z policjantem i strażakiem • ćwiczenie ewakuacji uczniów ze szkoły na wypadek pożaru	Zespół Wychowawców, Wychowawcy dyrektor, wychowawcy	na bieżąco wg ustaleń

OBSZAR II- ZDROWIE I HIGIENA

Cel	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin
PROMOWANIE ZDROWEGO, HIGIENICZNEGO STYLU ŻYCIA	1. Przestrzeganie zasad higienicznych	• Uczenie i przypominanie prawidłowej postawy w czasie nauki i zabawy • Spotkania z higienistką szkolną – pogadanki.	wszyscy nauczyciele	cały rok
	2. Wdrażanie w życie sposobów racjonalnego spędzania wolnego czasu	Wędrówki piesze, rowerowe, zajęcia terenowe	wychowawcy nauczyciele w-fu	
	3. Przestrzeganie zasad zdrowego odżywiania	• Pogadanki, plakaty przeglądy wiedzy o zdrowiu, konkursy, ścieżka prozdrowotna	nauczyciel biologii I przyrody	cały rok
	4. Kształtowanie postaw związanych z ochroną środowiska	• kształtowanie postaw związanych z ochroną środowiska „Sprzątanie Świata”, Dzień Ziemi – apel • włączanie się w ogólnopolskie programy, konkursy ekologiczne Światowy Dzień Zdrowia – uroczystość szkolna Pogadanki, , dyskusje, inscenizacje-	Nauczyciele	Kwiecień

	chroniących zdrowie własne i innych- negatywny stosunek do alkoholu, tytoniu, narkotyków i dopalaczy.	umiejętność odmawiania Udział w kolejnej edycji programu „Trzymaj Formę” • Lekcje asertywności • Pedagogizacja rodziców • Gazetki Konkursy szkolne	szkolny koordynator nauczyciele wychowania fizycznego wychowawcy, pedagog	wg potrzeb
	6. Uświadomienie skutków uzależnień od telefonów komórkowych, telewizji, Internetu oraz uczestniczenia w grach i programach niedostosowanych do wieku odbiorcy	Pogadanki na zajęciach lekcyjnych; zajęcia pozalekcyjne; działalność w organizacjach, stowarzyszeniach	wychowawcy, pedagog	cały rok
	7 .Ukazywanie wpływu reklam i środowiska masowego przekazu na zachowania młodych ludzi	• Debaty na godzinach wychowawczych • Scenki dramatyczne, plakaty, wystawka reklam, plakat na antyreklamę		cały rok
	8. Działalność w Podkarpackiej i Ogólnopolskiej Sieci Szkół Promujących Zdrowie	Projekty, programy, granty, spotkania, imprezy integrujące	Szkolny Koordynator, wychowawcy	cały rok

OBSZAR IV ROZWÓJ UCZNIA

Cel	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin
PODNOSZENIE POZIOMU KULTURY UCZNIOWSKIEJ	1. Eliminowanie wulgaryzmów poprzez dbanie o kulturę słowa	Przypomnienie zasad i reguł dobrego wychowania i prawidłowego wystawiania się	wychowawcy, nauczyciele	cały rok
	2. Dostrzeganie osób niepełnosprawnych podeszłych wiekiem, samotnych i potrzebujących.	Włączanie się w akcje środowiskowe i szkolne i inne	wychowawcy	cały rok
		Uroczystość szkolna i środowiskowa - Dzień Babci i Dzień Dziadka	wychowawcy	styczeń
	3. Dostrzeganie pozytywnych wzorców organizowanie integracyjnych zabaw szkolnych	Prezentowanie własnych zainteresowań, zdolności	wszyscy nauczyciele	cały rok
		Stwarzanie sytuacji do prezentowania swojego wizerunku (hobby, zainteres.) – wystawka, konkursy	wszyscy nauczyciele	cały rok
	4. Wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego, w tym koleżeństwa i przyjaźni.	Organizowanie pomocy i wsparcia koleżeńskiego	wychowawcy	wg potrzeb
		Pogadanki wychowawcze i zajęcia edukacyjne	nauczyciele	cały rok
	5. Wzmacnianie i promowanie właściwych postaw i zachowań	• Pogadanki, prelekcje na godzinach wychowawczych - Rozmowy indywidualne z uczniami i rodzicami	wychowawcy, nauczyciele	cały rok
	Zajęcia edukacyjne i pogadanki wychowawcze, scenki dramatyczne	wszyscy nauczyciele	cały rok	

6. Kształtowanie umiejętności akceptacji, uczenie odpowiedzialności za siebie i innych

7. Zapobieganie niepowodzeniom szkolnym poprzez wczesne wykrywanie trudności w nauce i problemów wychowawczych	• Rozmowy z rodzicami – uświadomienie konieczności przeprowadzania badań w PPP	wychowawcy pedagog	wg potrzeb	
	• Prowadzenie zajęć dydaktycznych	nauczyciele	cały rok	
	• Praca w zespole wychowawczym	wychowawcy pedagog	cały rok	
	• Prowadzenie zindywidualizowanych i indywidualnych zajęć z dziećmi mającymi deficyty rozwojowe • Poradnictwo dla rodziców w sprawie metod postępowania z uczniem mającym trudności w nauce, zachowaniu	wychowawcy pedagog wychowawcy pedagog	wg ustaleń wg potrzeb	

		Zorganizowanie prelekcji na temat: Przyczyny niepowodzeń szkolnych- dla rodziców	wychowawcy pedagog	wg ustaleń
	8.Wzmacnianie poczucia wartości uczniów przez uświadamianie im ich mocnych stron 9.Propagowanie pomocy koleżeńskiej wśród uczniów 10.Stwarzanie możliwości samosprawdzenia się ucznia 11.Promowanie wartości edukacji	• Praca wychowawcza • Udział w konkursach • Angażowanie uczniów w różne akcje, przedstawienia • Kontynuacja współpracy z Wolontariatem Studenckim-Generator Inspiracji • Organizowanie pomocy koleżeńskiej w nauce • Konkursy szkolne • Zawody sportowe • Spotkania z ciekawymi ludźmi • Opracowanie tablicy dotyczącej sukcesów absolwentów naszej szkoły	wychowawcy pedagog wychowawcy uczniowie nauczyciele wychowania fizycznego, opiekunowie kółek nauczyciele wychowawcy uczniowie	wg ustaleń cały rok

OBSZAR V- RODZINA

Cel	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Termin
INTEGRACJA ŚRODOWISKA RODZINNEGO ZE SZKOŁĄ	1. Integrowanie wychowawczych działań szkoły i rodziny	• Zebrania rodziców ogólne i klasowe • Zapoznanie rodziców z dokumentacją regulującą życie szkoły • Zasięgnięcie opinii rodziców nt. funkcjonowania szkoły • (ewaluacja i wnioski)	dyrektor, wychowawcy	cały rok
		Angażowanie rodziców do sprawowania opieki w czasie uroczystości szkolnych, wycieczek i imprez środowiskowych	nauczyciele wychowawcy	wg potrzeb
		Prezentacje uczniów - występy dla środowiska	nauczyciele	wg ustaleń
	2. Pomoc rodzinie w sytuacjach losowych, problemach materialnych i społecznych	Konsultacje indywidualne dla rodziców	nauczyciele	wg grafiku
		Współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę – GOPS, Policja, PCPR, Fundacje	dyrektor wychowawcy pedagog	wg potrzeb
		• Wizyty domowe, rozmowy wspierające; pomoc doraźna • Organizowanie zbiórek darów dla rodzin potrzebujących	wychowawcy nauczyciele	wg potrzeb

	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Terminy
INTEGRACJA ŚRODOWISKA RODZINNEGO ZE SZKOŁĄ	3.Ochrona praw dziecka w sytuacjach niewydolności rodziny	Pogadanki na temat praw dziecka (Konwencja Praw Dziecka)	wychowawcy	wychowawczych
		Współpraca z PPP	wychowawcy	wg potrzeb
		Badanie środowiska rodzinnego uczniów – wywiad środowiskowy	wychowawczy	wg potrzeb
		Wskazywanie dróg uzyskiwania pomocy w sytuacjach dysfunkcyjności środowiska rodzinnego	wychowawcy pedagog	wg potrzeb